

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบพฤติกรรมและความต้องการที่อยู่อาศัยของผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากประเทศอเมริกา อังกฤษและญี่ปุ่น ครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย โดยมีวัตถุประสงค์ที่ต้องการทราบว่าวัฒนธรรมของประเทศที่กลุ่มตัวอย่างไปศึกษาที่ผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การดำเนินชีวิต และส่งผลต่อแนวคิดในการเลือกที่อยู่อาศัยอย่างไร ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ได้ใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งหมด 336 คน ซึ่งได้คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของประชากรที่สำเร็จการศึกษาจากประเทศอเมริกา อังกฤษและญี่ปุ่น มาทำการวิเคราะห์ผลโดยใช้ตัวแปรที่ทำการศึกษาแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มตัวแปรหลัก ได้แก่ ตัวแปรด้านประชากรและภูมิศาสตร์ ตัวแปรด้านก้าดำเนินชีวิตปัจจุบัน และสุดท้ายตัวแปรด้านความต้องการที่อยู่อาศัยในอนาคต

จากผลการวิจัยทำให้สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ด้านพฤติกรรมและการดำเนินชีวิต ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่สำเร็จการศึกษาจากประเทศอเมริกาและอังกฤษ ส่วนใหญ่จะชอบที่จะเดินทางท่องเที่ยวเมื่อมีเวลาหยุดพักผ่อนหลายวัน ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างที่สำเร็จการศึกษาจากประเทศญี่ปุ่น จะเลือกที่จะทำกิจกรรมที่บ้านมากกว่า ซึ่งจะเห็นว่าสอดคล้องกับพื้นฐานทาง วัฒนธรรมของอเมริกันและอังกฤษ ที่ส่วนใหญ่เมื่อได้ลาพักผ่อนประจำปี คนเหล่านี้มักจะเดินทางท่องเที่ยวไปยังสถานที่ต่างๆ ซึ่งแตกต่างกับพื้นฐานทางสังคมของญี่ปุ่น ที่เน้นความเป็นครอบครัว ดังนั้นคนญี่ปุ่นจะใช้ชีวิตส่วนใหญ่อยู่กับบ้าน ด้วยเหตุนี้จึงทำให้สิ่งที่ต้องการเมื่อมีเงินจำนวนมากของกลุ่มตัวอย่างที่สำเร็จการศึกษาจากประเทศอเมริกาและอังกฤษ จึงเลือกที่จะเดินทางท่องเที่ยว แต่กลุ่มตัวอย่างที่สำเร็จการศึกษาจากประเทศญี่ปุ่นต้องการ บ้าน เป็นอันดับแรก

นอกจากนี้ในเรื่องของการใช้เวลา ถึงแม้ว่ากลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 จะใช้เวลาทำงานวันที่ใช้ทำงาน เหมือนกัน แต่เวลาในการพักผ่อนมีความแตกต่างกัน โดยกลุ่มตัวอย่างที่สำเร็จการศึกษาจากประเทศอเมริกาและอังกฤษ จะมีเวลาสำหรับพักผ่อนที่ไม่ใช่การนอนวันละมากกว่า 5 ชั่วโมง แต่กลุ่มตัวอย่างที่สำเร็จการศึกษาจากประเทศญี่ปุ่นจะมีเวลาสำหรับพักผ่อนเพียง วันละ 3 ชั่วโมง ซึ่งจะพบว่าสอดคล้องกับชีวิตโดยทั่วไปของสังคมญี่ปุ่น ที่มองการพักผ่อนหย่อนใจเป็นเรื่องของคนเกียจคร้าน คนญี่ปุ่นพักเพื่อที่จะได้มีแรงไปทำงานต่อ ไม่ใช่พักเพื่อหาความสำราญ

แต่ทั้งนี้ผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ อาจไม่ได้เกิดจากเรื่องของวัฒนธรรมและสังคมของแต่ละประเทศเพียงอย่างเดียว แต่อาจขึ้นอยู่กับตัวแปรอื่นๆ อาทิเช่น อายุ สถานภาพสมรส การทำงาน เป็นต้น ตัวอย่างเช่น กลุ่มตัวอย่างที่สำเร็จการศึกษาจากประเทศอเมริกาและอังกฤษ ต้องการท่องเที่ยวมากกว่าต้องการบ้านทั้งนี้เพราะ กลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มนี้ ส่วนใหญ่เป็นผู้มีอายุ

มากกว่า 55 ปี ซึ่งหมายถึงกลุ่มตัวอย่างเหล่านี้เกษียณจากการทำงาน มีเวลาว่างมาก และมีบ้านเป็นของตนเองแล้ว จึงต้องการที่จะพักผ่อนโดยการท่องเที่ยว ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างที่สำเร็จการศึกษาจากประเทศญี่ปุ่น ต้องการบ้านเป็นอันดับแรก ทั้งนี้เพราะกลุ่มตัวอย่างมีอายุโดยเฉลี่ยประมาณ 30 ปี ซึ่งเป็นช่วงที่ต้องการที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง จากการวิจัยพบว่าเมื่อพิจารณาเรื่องของอายุในระดับเดียวกันคือ ช่วง 25-35 ปี กับความต้องการเมื่อมีเงินก้อนใหญ่ ผลการวิจัยที่ได้คือ ทุกกลุ่มตัวอย่างต้องการบ้านเป็นอันดับแรก ซึ่งจะเห็นว่าสอดคล้องงานค้นคว้าของ Newman ที่ว่า อายุของผู้อยู่อาศัยมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่อยู่อาศัย ซึ่งรวมถึงปัจจัยด้านอื่นๆ เช่น รายได้ การศึกษา ระบบวัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตของครอบครัวนั้นๆ

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า วัฒนธรรมและสังคมของประเทศที่ไปศึกษา มีผลต่อพฤติกรรมและการดำเนินชีวิตปัจจุบันของกลุ่มตัวอย่างในบางเรื่อง แต่ทั้งนี้จะต้องพิจารณาถึงปัจจัยด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องอีกด้วย

2. ด้านแนวคิดและทัศนคติ ผลการวิจัยพบว่า วัฒนธรรมของประเทศที่ไปศึกษา ส่งผลต่อแนวคิดและทัศนคติ โดยที่กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม จำนวนมากกว่าครึ่ง เห็นด้วยว่าการดำเนินชีวิตปัจจุบันได้รับอิทธิพลจากการไปศึกษาต่อและเมื่อดูภาพรวมพอที่จะสรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม มีลักษณะของคนรุ่นใหม่ เนื่องจากส่วนใหญ่เป็นผู้มีความเชื่อมั่นในตัวเอง ไม่ชอบเลียนแบบบุคคลที่มีระดับสูงกว่า มีความคิดริเริ่มกล้าแสดงออก มีความทะเยอทะยานในการทำงานสูง และชอบทำงานเป็นกลุ่ม ชอบที่จะเรียนรู้และหาประสบการณ์ใหม่ๆ ชอบใช้ชีวิตที่เรียบง่ายมากกว่าหรูหรา ในสังคม มีความเสมอภาคระหว่างสามีภรรยา และต้องการคนรับใช้เพื่อช่วยเหลืองานในบ้าน ไม่ชอบการซื้อสินค้าด้วยการผ่อนชำระ นอกจากนี้ยังคิดว่าจะลงทุนทำธุรกิจเมื่อมีโอกาสมากกว่านำเงินไปฝากธนาคาร

ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างกับเรื่องของสังคมและวัฒนธรรมของไทย แล้วจะเห็นว่ามีความแตกต่างกัน จากการศึกษาวัฒนธรรมไทยของ ยศ สันติสมบัติ และการศึกษาพฤติกรรมวัฒนธรรมไทยของ รุท เบเนดิกต์ (R. Benedict) ที่ได้กล่าวถึงลักษณะนิสัยของคนไทย ว่าไม่มีลักษณะของความทะเยอทะยานและเชื่อว่าความสำเร็จของแต่ละบุคคลเป็นเรื่องของบุญวาสนา จึงทำให้ไม่ค่อยมีความเชื่อมั่นในตนเองและทำให้ไม่เกิดความกระตือรือร้น คนไทยชอบออกสังคม พบปะพูดคุย สังสรรค์ และชอบสนุกสนาน รักความเป็นอิสระ จึงทำให้ขาดความมีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบต่ำ ไม่ชอบที่จะเรียนรู้หาประสบการณ์ใหม่ๆ มีความเป็นปัจเจกบุคคลค่อนข้างมาก คำนึงถึงศักดิ์ศรี และภาพพจน์ของตนเองเป็นอย่างมาก ผู้ชายจะมีอำนาจทางสังคมสูงกว่าผู้หญิง ซึ่งมีหน้าที่หลักคือการดูแลบ้านเรือน เลี้ยงดูลูกและปรนนิบัติสามีเท่านั้น

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า วัฒนธรรมและสังคมของประเทศที่ไปศึกษา มีผลต่อแนวคิดและทัศนคติของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งมีความแตกต่างกับแนวคิดทัศนคติของสังคมไทยในหลายๆ เรื่อง โดยเฉพาะเรื่องความเชื่อมั่นในตัวเอง และมีความคิดสร้างสรรค์เป็นของตนเอง

3. ลักษณะการเลือกที่อยู่อาศัย จากผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม มีลักษณะการเลือกที่อยู่อาศัยที่ไม่แตกต่างกัน คือส่วนใหญ่ต้องการที่จะปลูกสร้างที่อยู่อาศัยเอง มากกว่าซื้อจากโครงการจัดสรร ทั้งนี้เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 เป็นผู้ที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง ในระดับสูง และเป็นผู้ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ อีกทั้งมีประสบการณ์ในการอยู่อาศัยในต่างประเทศ ดังนั้นจึงต้องการมีส่วนร่วมในการออกแบบที่อยู่อาศัยเอง แต่ทั้งนี้ต้องพิจารณาในเรื่องของทำเลที่ตั้งการคมนาคมสะดวก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ D.T. Herbert ที่กล่าวว่า การเลือกบริเวณ ที่ตั้งของที่อยู่อาศัยควรพิจารณาทั้งทางด้านสภาพแวดล้อมและระยะทางระหว่างที่พัก และที่ทำงานต้องมีความสะดวกในการเดินทางเข้าถึงแหล่งบริการต่างๆ โดยเฉพาะแหล่งงาน

4. รูปแบบที่อยู่อาศัย จากผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มมีการเลือกรูปแบบที่อยู่อาศัยที่ไม่แตกต่างกันในภาพรวม คือ บ้านเดี่ยวและอาคารชุด มีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้น ส่วนอาคารพาณิชย์และทาวน์เฮ้าส์กลับมีแนวโน้มลดลง แต่เมื่อดูในรายละเอียดจะพบว่าสัดส่วนของการเพิ่มมีความแตกต่างกันของแต่ละกลุ่มตัวอย่างดังนี้

กลุ่มตัวอย่างที่สำเร็จการศึกษาจากประเทศอเมริกาที่อาศัยอยู่ บ้านเดี่ยว จากอดีตมาปัจจุบันมีการเพิ่มขึ้น ร้อยละ 3.5 และจากปัจจุบันไปอนาคต มีการเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.6 ในขณะที่อาคารชุดในอดีตมาปัจจุบัน มีการเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.6 และจากปัจจุบันไปอนาคต มีการเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.1 จะเห็นว่าสัดส่วนการเพิ่มขึ้นของ อาคารชุด มีมากกว่าบ้านเดี่ยว แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างที่สำเร็จการศึกษาจากประเทศอเมริกามีแนวโน้มที่จะให้ความสนใจกับอาคารชุดพักอาศัยมากขึ้นในอนาคต

กลุ่มตัวอย่างที่สำเร็จการศึกษาจากประเทศอังกฤษที่อาศัยอยู่ บ้านเดี่ยว ในอดีตมาปัจจุบัน ไม่มีการเพิ่มขึ้นหรือลดลงสัดส่วนเท่าเดิมไม่เปลี่ยนแปลง และจากปัจจุบันไปอนาคต มีการเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.5 ในขณะที่อาคารชุดในอดีตมาปัจจุบัน มีการเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.7 และจากปัจจุบันไปอนาคต มีการเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.0 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างจากที่สำเร็จการศึกษาประเทศอังกฤษ ในปัจจุบันให้ความสนใจอาคารชุดมากกว่าบ้านเดี่ยว แต่ที่อยู่อาศัยในอนาคตกลุ่มตัวอย่างกลับสนใจบ้านเดี่ยว เพิ่มขึ้น

กลุ่มตัวอย่างที่สำเร็จการศึกษาจากประเทศญี่ปุ่นที่อาศัยอยู่บ้านเดี่ยวในอดีตมาปัจจุบัน มีการเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.5 และจากปัจจุบันไปอนาคต มีการเพิ่มขึ้นร้อยละ 43.9 ในขณะที่อาคารชุดในอดีตมาปัจจุบัน มีการเพิ่มขึ้นร้อยละ 12.2 และจากปัจจุบันไปอนาคต มีการลดลงร้อยละ 7.4 จะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างนี้จะแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างอื่นๆ เนื่องจากอัตราการเพิ่มของบ้านเดี่ยวมีสูงมาก ในขณะที่อาคารชุดก็มีอัตราการเปลี่ยนแปลงที่ลดลง ซึ่งแสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างจากประเทศญี่ปุ่นนี้มีความต้องการที่อยู่บ้านเดี่ยวมากกว่าอาคารชุด

นอกจากนี้ยังพบว่า รูปแบบที่อยู่อาศัยปัจจุบันมีความสัมพันธ์ประเทศที่สำเร็จการศึกษา ส่วนรูปแบบที่อยู่อาศัยในอนาคต กลับพบว่าไม่มีความสัมพันธ์กับประเทศที่สำเร็จการศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เดินทางกลับมามากกว่า 4 ปี และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ปัจจุบัน

มากกว่า 11 ปี จึงทำให้เกิดแรงต้านในการย้ายที่อยู่ ซึ่งสอดคล้องกับเรื่องแรงต้านทางการย้ายที่อยู่อาศัยของ ฉัตรชัย พงศ์ประยูร ที่ว่าการอาศัยอยู่ที่หนึ่งนานๆ จะช่วยลดความเป็นไปได้ในการย้ายให้น้อยลง และเมื่อดูความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบที่อยู่อาศัยอดีตกับปัจจุบัน พบว่ารูปแบบที่อยู่อาศัยปัจจุบันมีผลมาจากรูปแบบที่อยู่อาศัยในอดีต และรูปแบบที่อยู่อาศัยในอนาคตก็มีผลมาจากที่อยู่อาศัยปัจจุบันเช่นกัน จะเห็นว่าสอดคล้องกับแนวคิดของ Becker ที่ว่าความพึงพอใจที่อยู่อาศัยปัจจุบันจะอาศัยปัจจัย 3 ประการ คือ ภาพพจน์บ้านในอุดมคติ เงื่อนไขตามสภาพการณ์และกลไกการแก้ปัญหาในตัวบุคคล โดยปัจจัยทั้งสามเกิดขึ้นได้โดยการได้รับอิทธิพลจากการอยู่อาศัยในอดีต ทั้งในส่วนที่ไม่ใช่กายภาพและส่วนที่เป็นกายภาพ

5. ขนาดที่อยู่อาศัย ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความแตกต่างกันเล็กน้อย โดยกลุ่มตัวอย่างที่สำเร็จการศึกษาจากประเทศอเมริกาส่วนใหญ่ต้องการบ้านเดี่ยว 2 ชั้น ห้องนอน และห้องน้ำมากกว่า 3 ห้อง กลุ่มตัวอย่างที่สำเร็จการศึกษาจากประเทศอังกฤษและญี่ปุ่นส่วนใหญ่ต้องการบ้านเดี่ยว 2 ชั้น 3 ห้องนอน 3 ห้องน้ำ กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 ส่วนใหญ่ต้องการที่จอดรถ 2 คัน จะเห็นว่าความต้องการจำนวนห้องของกลุ่มตัวอย่างที่สำเร็จการศึกษาจากประเทศอเมริกา มากกว่า กลุ่มตัวอย่างอื่น ทั้งนี้เนื่องจาก ส่วนใหญ่กลุ่มนี้จะมีสถานภาพสมรส และมีบุตร 1-3 คน เฉลี่ย 2 คน ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างที่สำเร็จการศึกษาจากประเทศอังกฤษและญี่ปุ่นส่วนใหญ่ สถานภาพโสดและยังไม่มีบุตร จึงไม่ต้องการจำนวนห้องมาก

ในส่วนขนาดพื้นที่กลุ่มตัวอย่างมีความแตกต่างกันที่เห็นได้ชัดคือ กลุ่มตัวอย่างจากที่สำเร็จการศึกษาประเทศอเมริกาและอังกฤษ ต้องการขนาดพื้นที่ของบ้านและที่ดิน รวมถึงขนาดพื้นที่ของอาคารชุด มากกว่าขนาดที่ดิน พื้นที่บ้าน รวมถึงขนาดพื้นที่อาคารชุดของกลุ่มตัวอย่างที่สำเร็จการศึกษาจากประเทศญี่ปุ่น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะจากสภาพทางภูมิศาสตร์โดยทั่วไปของประเทศญี่ปุ่นที่มีปัญหาในเรื่องที่ดินที่มีอย่างจำกัด จึงทำให้ที่อยู่อาศัยจำเป็นต้องมีขนาดเล็ก แต่จะเพียบพร้อมด้วยสิ่งอำนวยความสะดวก ซึ่งแตกต่างจากประเทศอเมริกา และอังกฤษที่ไม่มีปัญหาในเรื่องที่ดินจึงทำให้ที่อยู่อาศัยมีขนาดใหญ่กว่า และถึงแม้ว่าจะมีความแตกต่างในเรื่องของขนาดพื้นที่อาคารชุด แต่จะพบว่าการจัดห้องของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 ไม่แตกต่างกัน คือต้องการอาคารชุดที่มีห้องโถงและแบ่งเป็นห้องนอน 2-3 ห้อง

ในส่วนขององค์ประกอบของบ้าน จากผลการศึกษาพบว่ามีความแตกต่างกันเล็กน้อย คือ กลุ่มตัวอย่างที่สำเร็จการศึกษาจากประเทศอเมริกาและอังกฤษ จะมีความต้องการที่เหมือนกัน คือต้องการบ้านที่ประกอบด้วย ห้องครัว รั้วบ้าน ห้องรับแขก ห้องนั่งเล่น ห้องเก็บของ ห้องทำงาน ห้องคนรับใช้ ลานซักล้าง ห้องพระ ระเบียงและห้องเก็บเสื้อผ้า ตามลำดับ ส่วนองค์ประกอบที่มีความต้องการไม่ถึง 50% คือ ดาดฟ้าและบ้านเล่นระดับ กลุ่มตัวอย่างจากที่สำเร็จการศึกษาประเทศอังกฤษ ต้องการบ้านที่ประกอบด้วย ห้องครัว ห้องเก็บของ ห้องนั่งเล่น ห้องรับแขก ลานซักล้าง รั้วบ้าน ห้องคนรับใช้ ห้องทำงาน ระเบียง ห้องพระและห้องเก็บเสื้อผ้า ส่วนองค์ประกอบที่มีความต้องการไม่ถึง 50% ได้แก่ ดาดฟ้าและบ้านเล่นระดับ ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่สำเร็จการศึกษา

จากประเทศญี่ปุ่น ต้องการบ้านที่ประกอบด้วย ห้องทำงาน ห้องครัว ห้องรับแขก รั้วบ้าน ระเบียง ห้องเก็บของ ห้องนั่งเล่น ลานซักล้าง และห้องพระ ตามลำดับ ส่วนองค์ประกอบที่มีความต้องการไม่ถึง 50% ได้แก่ ฝ้าเพดาน ห้องเก็บเสื้อผ้า บ้านเล่นระดับ และห้องคนรับใช้ จะเห็นว่าองค์ประกอบที่ไม่ต้องการของกลุ่มตัวอย่างที่สำเร็จการศึกษาจากประเทศญี่ปุ่นที่แตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่สำเร็จการศึกษาจากอเมริกาและอังกฤษ คือ ห้องเก็บเสื้อผ้าและห้องคนรับใช้ ซึ่งแสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างนี้ไม่ชอบแต่งตัวจึงไม่จำเป็นต้องมีห้องสำหรับเก็บเสื้อผ้าและไม่ต้องการที่จะมีคนรับใช้ ซึ่งสัมพันธ์กับวิถีชีวิตของคนญี่ปุ่นที่ไม่ยึดถือกับวัตถุภายนอกเหมือนสังคมตะวันตกที่ยึดติดกับวัตถุนิยม นอกจากนี้คนญี่ปุ่นเป็นผู้ที่พึ่งตนเองมากกว่าขอความช่วยเหลือจากผู้อื่น ดังนั้นในเรื่องของคนรับใช้จึงไม่ใช่สิ่งจำเป็นสำหรับคนกลุ่มนี้

ด้านรูปแบบภายนอก จากผลการวิจัย จะเห็นว่าไม่มีความแตกต่างกัน คือกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มชอบบ้านที่มีรูปแบบสมัยใหม่ ทั้งนี้เป็นเพราะความประทับใจในรูปแบบที่อยู่อาศัยจากต่างประเทศ

6. การตกแต่งและการจัดพื้นที่ใช้สอยภายใน จากผลการวิจัย พบว่ามีความแตกต่างกัน โดยที่กลุ่มตัวอย่างที่สำเร็จการศึกษาจากอังกฤษต้องการตกแต่งที่อยู่อาศัยเองทั้งหมด ซึ่งแสดงว่าเป็นผู้ที่มีความละเอียด พิถีพิถันในการตกแต่งเป็นอย่างมาก ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างที่สำเร็จการศึกษาจากอเมริกาและญี่ปุ่น ไม่ค่อยให้ความสำคัญกับการตกแต่งเท่าไรนัก เมื่อดูรูปแบบการตกแต่งจากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 ไม่แตกต่างกันคือ ต้องการตกแต่งแบบเรียบง่าย ดูสุภาพ ซึ่งสอดคล้องกับทัศนคติที่ชอบใช้ชีวิตที่เรียบง่ายมากกว่าหรูหราในสังคม ในส่วนการจัดห้องรับแขก ห้องนั่งเล่น ห้องครัวและส่วนทานอาหาร พบว่ามีความแตกต่างกันเล็กน้อย คือกลุ่มตัวอย่างที่สำเร็จการศึกษาจากอเมริกาและอังกฤษต้องการให้ห้องต่างๆ แยกเป็นอิสระต่อกัน ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างที่สำเร็จการศึกษาจากญี่ปุ่น ต้องการรวมห้องนั่งเล่นกับห้องรับแขกไว้ด้วยกัน ส่วนห้องครัวและส่วนทานอาหารให้แยกกัน ซึ่งจะเห็นว่าการจัดห้องต่างๆ สอดคล้องกับขนาดของที่อยู่อาศัยของแต่ละกลุ่มตัวอย่าง ในส่วนของการจัดห้องครัว กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มมีความต้องการไม่แตกต่างกัน คือต้องการที่จะให้เป็นห้องเดี่ยวแต่แบ่งพื้นที่ออกเป็นสองส่วน คือส่วนเตรียมอาหารและปรุงอาหาร ซึ่งสอดคล้องกับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตเมื่ออยู่บ้านชอบที่จะทำอาหาร

7. บริเวณที่ตั้ง จากผลการวิจัยพบว่า ไม่มีความแตกต่างกันในเรื่องบริเวณที่ตั้งที่อยู่อาศัย โดยส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มในปัจจุบัน จะอยู่บริเวณใจกลางเมือง(CBD) แต่บริเวณที่อยู่อาศัยในอนาคตมีแนวโน้มที่จะลดลง โดยจะเลือกบริเวณกรุงเทพมหานครนอกบนมากขึ้น หมายความว่า กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 นี้ต้องการออกจากสภาพแวดล้อมที่สับสนวุ่นวายในเมืองออกไปสู่ชานเมืองมากขึ้น จะเห็นว่าขัดแย้งกับงานวิจัยของ ศุภฤกษ์ มัลลิกะมาลย์ (2534) ที่ศึกษาพฤติกรรมการเลือกที่ตั้งของผู้มีรายได้สูงว่า ส่วนใหญ่ต้องการอยู่บริเวณใจกลางเมืองเพื่อเสียเวลา

เดินทางน้อยที่สุด และยินดีที่จะอยู่ในที่พักอาศัยที่มีขนาดเล็กลง แต่กลับสอดคล้องกับแนวคิดของ Richard F. Muth (1969) ที่กล่าวว่าประชากรที่มีรายได้สูงพอใจที่จะอยู่บริเวณชานเมืองที่มีความหนาแน่นต่ำ ส่วนผู้มีรายได้ต่ำจะอยู่บริเวณใกล้ศูนย์กลางของเมือง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับความคิดของ W. Lean และ Brian Goodball ที่กล่าวว่าผู้มีรายได้สูงสามารถเลือกที่อยู่อาศัยได้หลายประเภท โดยไม่ต้องสนใจว่าจะอยู่บริเวณใด เพราะผู้มีรายได้สูงสามารถเดินทางได้รวดเร็วสาเหตุที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เลือกบริเวณกรุงเทพมหานครตอนบน เพราะว่าทางภาครัฐและเอกชนได้จัดเตรียมระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการต่างๆ ไว้เสร็จสมบูรณ์มากกว่าบริเวณอื่นๆ อีกทั้งสภาพแวดล้อมยังไม่หนาแน่น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับทำเลที่ตั้งของที่อยู่อาศัยว่าควรมีปัจจัยที่พิจารณาได้แก่สภาพแวดล้อมไม่หนาแน่น สะดวกในการเดินทาง อยู่ในบริเวณที่มีสาธารณูปโภคและสาธารณูปการเพียงพอ

8. สภาพแวดล้อมชุมชน จากผลการวิจัยพบว่า มีความแตกต่างกันเล็กน้อย โดยที่กลุ่มตัวอย่างที่สำเร็จการศึกษาจากประเทศอเมริกา ต้องการให้มีสถานที่พักผ่อนตามลำดับดังนี้ สถานที่ออกกำลังกาย สวนหย่อม สระว่ายน้ำ และสโมสรหรือลานอเนกประสงค์ ส่วนสถานที่ที่มีความต้องการไม่ถึง 50% คือ สนามเด็กเล่นและสนามเทนนิส กลุ่มตัวอย่างที่สำเร็จการศึกษาจากประเทศอังกฤษ ต้องการมีสถานที่พักผ่อนตามลำดับ ดังนี้ สวนหย่อม สถานที่ออกกำลังกาย และสระว่ายน้ำ ส่วนสถานที่ที่มีความต้องการไม่ถึง 50% คือ สโมสรหรือลานอเนกประสงค์ สนามเด็กเล่น และสนามเทนนิส ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่สำเร็จการศึกษาจากประเทศญี่ปุ่นต้องการสถานที่พักผ่อนตามลำดับได้แก่ สวนหย่อมและสระว่ายน้ำ สถานที่ออกกำลังกาย สนามเด็กเล่น ส่วนสถานที่ที่มีความต้องการไม่ถึง 50% คือ สโมสรหรือลานอเนกประสงค์และสนามเทนนิส จะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างที่สำเร็จการศึกษาจากประเทศญี่ปุ่นต้องการสนามเด็กเล่นซึ่งแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่สำเร็จการศึกษาจากประเทศอเมริกาและอังกฤษที่ต้องการไม่ถึง 50% เช่นเดียวกับบริการที่ต้องการให้มีในชุมชน กลุ่มตัวอย่างที่สำเร็จการศึกษาจากประเทศญี่ปุ่นต้องการให้มีโรงเรียนอนุบาลหรือเนอเชอร์สำหรับเด็กในชุมชนซึ่งแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่สำเร็จการศึกษาจากประเทศอเมริกาและอังกฤษที่ต้องการไม่ถึง 50% แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างที่สำเร็จการศึกษาจากประเทศญี่ปุ่นให้ความสำคัญกับเด็กมากกว่า ซึ่งสอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนญี่ปุ่นที่ให้ความสำคัญกับเด็กและถือว่าหนึ่งในสถาบันครอบครัว กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม ต้องการให้ชุมชนอยู่ใกล้ถนนสายหลักหรือทางด่วน โรงพยาบาลและศูนย์การค้า ซึ่งจะสอดคล้องกับแนวคิดของ Barrie Neesham (1977) ที่ว่าที่อยู่อาศัยมักจะเกิดรอบๆกลุ่มกิจกรรมต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นร้านค้า สถานศึกษา โรงพยาบาล ศูนย์การค้า เป็นต้น ส่วนขนาดของชุมชน ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 มีความต้องการแตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่างที่สำเร็จการศึกษาจากประเทศอเมริกาและญี่ปุ่น ต้องการ ชุมชนขนาด 51-100 ครอบครัว ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่สำเร็จการศึกษาจากประเทศอังกฤษต้องการไม่เกิน 50 ครอบครัว นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มร้อยละ 95.2 ยังเห็นด้วยกับการมี กิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ในชุมชนเพื่อให้คนในชุมชนรู้จักกัน เกิดความสามัคคี

ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ซึ่งแสดงถึงเอกลักษณ์ของสังคมไทยที่เป็นสังคมชาวบ้าน (Folk Society) ที่มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความสนิทสนมเป็นการส่วนตัว

9. ระดับราคา จากผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างไม่มีความแตกต่างกันในการประมาณค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย คืออยู่ระหว่าง 25%-30% ของรายได้ครอบครัว ซึ่งใกล้เคียงกับอัตราในปัจจุบันที่การเคหะแห่งชาติได้เคยสำรวจไว้ แต่ระดับราคาที่ดินที่จะปลูกสร้างหรือซื้อที่อยู่อาศัยในอนาคตกลับพบว่ามีความแตกต่างกัน โดยกลุ่มตัวอย่างที่สำเร็จการศึกษาจากประเทศอเมริกาและอังกฤษ ต้องการบ้านระดับราคาประมาณ 3,500,000-5,000,000 บาทขึ้นไป โดยเป็นเงินของตนเองทั้งหมด ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่สำเร็จการศึกษาจากประเทศญี่ปุ่นต้องการบ้านราคาประมาณ 1,500,000-2,500,000 บาท โดยจะกู้จากสถาบันการเงิน ซึ่งจะเห็นว่าสอดคล้องกับลักษณะประชากรของกลุ่มตัวอย่าง

สรุปโดยภาพรวมของการวิจัยครั้งนี้ ได้มีข้อค้นพบในหลายประการที่สอดคล้องและไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยเฉพาะเรื่องของวัฒนธรรมและสังคม พบว่ากลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม ได้รับวัฒนธรรมของประเทศที่ไปศึกษาต่อมาบางส่วนแล้วนำมาผสมกับวัฒนธรรม สังคมของไทย จึงทำให้รูปแบบพฤติกรรมและการดำเนินชีวิต ตลอดจนแนวคิดทัศนคติออกมาเหมือนกันไม่ค่อยเปลี่ยนแปลงมากนัก สาเหตุหนึ่งที่สำคัญเป็นเพราะการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมทำให้การดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมากอีกทั้งปัจจุบันเป็นยุคของโลกไร้พรมแดน (Globalization) ซึ่งสอดคล้อง มานพ พงศทัต(2539) ที่กล่าวว่า คนรุ่นใหม่ในเมืองใหญ่ทั่วโลกนั้นจะมีลักษณะและพฤติกรรมการบริโภคที่คล้ายๆกัน จึงทำให้สมมติฐานที่ว่าวัฒนธรรมของประเทศอเมริกา อังกฤษ และญี่ปุ่นจะมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน นั้นมีความคลาดเคลื่อนเนื่องจากอิทธิพลของยุคโลกไร้พรมแดนจึงทำให้วัฒนธรรมของชาติต่างๆรวมเป็นวัฒนธรรมสากล ความแข็งแรงของโครงสร้างวัฒนธรรมถูกผสมผสานจนอ่อนลง เช่นเดียวกับสังคมไทย ที่รับเอาวัฒนธรรมต่างชาติมาใช้กับชีวิตประจำวัน จนไม่สามารถแยกได้ชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับที่ อมรา พงศพิชญ์(2538) กล่าวว่า มนุษย์เราอาจจะรับวัฒนธรรมบางส่วนจากสังคมข้างเคียง แต่ทั้งนี้จะต้องไม่ขัดกับค่านิยมหลักของสังคม และต้องสอดคล้องกับของเดิมที่มีอยู่ ก็จะทำให้วัฒนธรรมใหม่แยกไม่ออกจากวัฒนธรรมเดิม

นอกจากเรื่องสังคมและวัฒนธรรมจะส่งผลให้เรื่องของที่อยู่อาศัยมีความแตกต่างกันแล้ว เรื่องของการจัดลำดับชนชั้นทางสังคมก็มีส่วนที่จะต้องพิจารณา จะเห็นได้จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจะมีลักษณะเช่นเดียวกับที่ ธงชัย สันติวงษ์ (2527) ได้ทำการแบ่งชนชั้นทางสังคมออกเป็น 6 ชั้น กลุ่มตัวอย่างที่สำเร็จการศึกษาจากประเทศอเมริกาและอังกฤษ เมื่อดูถึงภูมิหลังในอดีต จะพบว่าเป็นกลุ่มที่มีชื่อเสียงในสังคม อยู่ในตระกูลใหญ่ อาศัยอยู่บ้านเดี่ยว มีระดับฐานะทางสังคมอยู่ในระดับชั้นสูงส่วนบน ซึ่งเป็นระดับชนชั้นที่สูงสุด แตกต่างกับกลุ่มตัวอย่างที่สำเร็จการศึกษาจากประเทศญี่ปุ่น เมื่อดูภูมิหลังในอดีตพบว่าคนกลุ่มนี้ที่อยู่อาศัยในอดีตส่วนใหญ่จะเป็นอาคารพาณิชย์

ทุนที่ใช้ศึกษาต่อส่วนใหญ่เป็นทุนจากรัฐบาลและคนในครอบครัวมีโอกาสไปศึกษาต่อต่างประเทศน้อยกว่า 2 กลุ่มแรก กลุ่มนี้มีระดับฐานะทางสังคมอยู่ในระดับสูงส่วนล่างหรือต่ำกว่านั้นเล็กน้อย จะเห็นว่ามี ความแตกต่างกันในเรื่องของชนชั้น จึงทำให้การไปศึกษาต่อต่างประเทศของ 2 กลุ่มแรก ส่งผลต่อเลื่อนชั้นทางสังคมน้อยมาก แตกต่างจากกลุ่มสุดท้ายที่ทำให้การไปศึกษาต่อต่างประเทศถือว่าการเลื่อนชั้นทางสังคมให้สูงขึ้นเท่าเทียมกับกลุ่มตัวอย่างที่สำเร็จการศึกษาจากอเมริกาและอังกฤษ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทา วิศิษฎ์โสภณ(2522) ที่ว่านักเรียนไทยที่ไปศึกษาต่อต่างประเทศและกลับมาล้วนมีการเลื่อนชั้นทางสังคมที่สูงขึ้น ไม่ว่าจะมาจากตระกูลสูงหรือต่ำ ต่างก็มีการเลื่อนชั้นทางสังคมที่สูงขึ้นทั้งนั้น

ในเรื่องของรูปแบบที่อยู่อาศัยของแต่ละกลุ่มตัวอย่างนั้น การวิจัยครั้งนี้ไม่สามารถอธิบายได้ชัดเจนว่าแต่ละกลุ่มตัวอย่างต้องการที่อยู่อาศัยในลักษณะ รูปแบบใด แต่สามารถบอกถึงสิ่งที่ต้องการ ซึ่งถือว่าเป็นเพียงจุดเริ่มต้นของการนำข้อมูลที่ได้ ไปทำการออกแบบที่อยู่อาศัยที่เหมาะสมกับกลุ่มประชากรกลุ่มนี้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการพัฒนาที่อยู่อาศัยในอนาคต เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มประชากรที่สำเร็จการศึกษาจากประเทศอเมริกา อังกฤษ และญี่ปุ่น

1. ด้านรูปแบบลักษณะ จากผลการศึกษาพบว่าบ้านเดี่ยวสำหรับกลุ่มตัวอย่างจากอเมริกา ถึงแม้ว่าจะมีการเลือกมากที่สุดแต่มีแนวโน้มลดลง ในขณะที่อาคารชุดมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น นั้นหมายความว่าอาคารชุดที่กำลังสร้างหรือสร้างเสร็จแล้วยังขายไม่ได้ น่าจะมีโอกาสมากกับกลุ่มตัวอย่างนี้ แต่ทั้งนี้อาคารชุดต้องมีขนาดมากกว่า 150 ตารางเมตรขึ้นไป มีสิ่งอำนวยความสะดวกครบถ้วน ส่วนบ้านเดี่ยว เป็นที่ต้องการอย่างมาก ของกลุ่มตัวอย่างจากอังกฤษและญี่ปุ่น แต่ทั้งนี้ส่วนใหญ่ต้องการที่จะปลูกสร้างเอง

ข้อเสนอแนะ ผู้ประกอบการด้านที่อยู่อาศัยควรที่จะนำที่ดินที่ไม่ได้ทำประโยชน์มาพัฒนาจัดสรรในรูปที่ดินเปล่าสำเร็จรูป มากกว่าการพัฒนาในรูปของหมู่บ้านจัดสรร เพราะจะช่วยลดต้นทุนในการก่อสร้าง เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 ต้องการที่จะออกแบบบ้านเอง ให้เป็นเอกลักษณ์ของตน โดยจัดระบบสาธารณูปโภคไฟฟ้า ประปา ระบบระบายน้ำ ให้เสร็จสมบูรณ์เท่านั้น ในส่วนของอาคารชุด ควรมีการจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกสบายให้ครบถ้วน

2. ด้านทำเลที่ตั้ง จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มมีความต้องการที่จะย้ายบริเวณที่ตั้งจากใจกลางเมือง(CBD) ไปสู่ชานเมืองบริเวณกรุงเทพมหานครบนมากขึ้น เนื่องจากต้องการหลีกเลี่ยงความสับสนใจกลางเมืองและต้องการบริเวณที่มีสภาพแวดล้อมที่ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะ ภาครัฐควรที่จะเร่งการพัฒนาสาธารณูปโภค สาธารณูปการไปตามชานเมือง ให้มีความเจริญเพียงพอที่จะทำให้ผู้อยู่อาศัยบริเวณชานเมืองไม่ต้องเข้ามาใช้บริการในเมืองเพื่อลดความหนาแน่นของรถยนต์ในเมือง อีกทั้งจัดหาระบบขนส่งมวลชนขนาดใหญ่ที่เชื่อมโยงกับศูนย์กลางเมืองแทนการเดินทางด้วยรถยนต์ส่วนตัว

3. สภาพแวดล้อมชุมชน จากผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับสภาพแวดล้อมเป็นอย่างมาก อีกทั้งส่วนใหญ่ให้ความสำคัญต่อการออกกำลังกายมาก รวมถึงความสัมพันธ์ในชุมชน

ข้อเสนอแนะ สำหรับผู้ประกอบการด้านที่อยู่อาศัยควรจะหันมาให้ความสำคัญกับสภาพแวดล้อมชุมชนมากขึ้น โดยเตรียมสถานที่พักผ่อนหย่อนใจไม่ว่าจะเป็น สวนหย่อม สถานที่ออกกำลังกาย สระว่ายน้ำ สนามเทนนิส ฯลฯ รวมไปถึงร้านค้าและบริการชุมชนที่ดี ส่วนที่สำคัญคือพยายามสร้างกิจกรรมให้เกิดขึ้นในชุมชนให้มาก ซึ่งเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีในชุมชน และเป็นส่วนที่ทำให้คุณภาพของการอยู่อาศัยดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

ผู้วิจัยเห็นว่าในการทำวิจัยในเรื่องสังคมและวัฒนธรรม ที่เกี่ยวข้องกับที่อยู่อาศัย ยังมีข้อจำกัดในเรื่องของข้อมูลที่ได้ อีกทั้งเป็นเรื่องที่ต้องใช้ระยะเวลาศึกษาเป็นอย่างมาก ยิ่งถ้าหากผู้วิจัยเคยมีประสบการณ์ในการอยู่อาศัยในต่างประเทศ ก็น่าจะมีข้อมูลมากกว่านี้ เพราะข้อมูลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้เป็นเพียงความคิดเห็นของผู้ที่ไปศึกษาต่อต่างประเทศเท่านั้น ซึ่งค่อนข้างที่จะไม่เห็นถึงความแตกต่าง ทั้งนี้เนื่องจากผู้ที่ไปศึกษาต่อต่างประเทศนั้นส่วนใหญ่จะใช้เวลาในการอยู่ต่างประเทศไม่มากเท่าที่ควร และชีวิตประจำวันส่วนใหญ่อยู่กับหอพัก หรืออพาร์ทเมนต์เท่านั้น ซึ่งมีโอกาสสัมผัสกับวัฒนธรรมการอยู่อาศัยที่แท้จริงของประเทศนั้นๆ น้อยมาก ดังนั้นเพื่อที่จะมองเห็นภาพว่าวัฒนธรรมต่างชาติมีผลต่อผู้ที่ไปศึกษาต่อมากน้อยเพียงใด ควรที่จะศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่อยู่อาศัยในประเทศนั้นเป็นเวลานานๆ หรืออาจเป็นผู้ที่ทำงานในประเทศนั้นๆ เพราะกลุ่มพวกนี้จะเรียนรู้และใช้ชีวิตเช่นเดียวกับคนประเทศนั้นๆ เพื่อที่จะได้ทราบถึงความต้องการที่แท้จริงของกลุ่มประชากร และจัดสร้างที่อยู่อาศัยให้สอดคล้องกับความต้องการและพฤติกรรมการอยู่อาศัย เป็นการช่วยลดความสูญเสียทางเศรษฐกิจของประเทศในได้ทางหนึ่ง ซึ่งที่ผ่านมาหลายๆ โครงการต้องเลิกกิจการไปเนื่องจาก การสร้างที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริง จึงควรศึกษาเรื่องต่างๆ เหล่านี้เพื่อจะได้นำความรู้มาใช้พัฒนาด้านที่อยู่อาศัยให้ดียิ่งขึ้นไป